

ΤΡΑΓΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Του CHARLES—HENRY HIRSCH

ΦΤΩΧΕ ΤΖΙΜ ΤΟΥ ΑΙΝ!...

Σε ηλικία είκοσι ετών, ο Τζιμ Τουαίν—ο ζωντός παλιότερος με τα μαζουρά χέρια—είχε γνωρίσει όλο τον κόσμο, και είχε αποκτήσει τον τίτλο του «Βασιλέως των Κλόουν», όπως έγραφαν τα προγράμματα. Αγαπούσε με πάθος την τέχνη του. Εβρίσκε πίντοτε έξυπνα κόλπα και μ' αυτά έκανε το κοινό να ξεχαρδίζεται οτά γέλοια.

Μά πολύ λίγοι είττανε βεβίνοι που μπορούσαν να ξεχωρίσουν κάτω από το βαμμένο πρόσωπό του την τραγική έκφραση πόνοου που έπρσαν τα χαρακτηριστικά του όταν ο κόσμος τον χειροκροτούσε, γιά να έλ αναλάβη κανένα άστέιο ή κανένα γόναμά του.

Ο Τζιμ Τουαίν αγαπούσε πολύ και τ' αλλοόλ. Άμα τελείωνε ή παράσταση, έφερνε μαζί του ολόκληρη συνοδεία από ήπκοζόμους και τους πήγαινε σε κανένα κατά. Πλήθωνε πάντα όλα τά ποτά και συμβούλευε την παρέα του με ποιον τρόπο θά μπορούσε να ξεφορθη ή ήθικος. Κάπου-κάπου έβλεπε και μερικές γυναίκες ανάμεσα στους χοροσασμενους εβείνους άντρες με τά σβουμένα χαρακτηριστικά και τά βόλα μάτια. Οί περισσότερες απ' αυτές ήσαν χορσότερες, χορσότερες, ύποψήρες ύπατρίνες. Όλες τό θεωρούσανε μεγάλη τους τιμή γά κάτσουν ζωντά στο Τζιμ, να του μιλήσουν γιάι ήθευαν πως έφτανε μιά κουβέντα του στο διευθυντή του ήπκοζορίου γιά να τους δώρη ένα σπουδαίότερο ρόλο. Ο Τζιμ γελούσε ζ'έπαιζε μαζί τους, τρωπα στο μεθύσι. Μά όταν κόντευε να ξεμερωθή, φωναζε τό χαρσόνι, ζωνόνισε τό λογαριασμό, και γυρνούσε στο δωμάτιό του μόνος του, λυπημένος, με καρδιά βαρεια σά μολύβι. Καμιά απ' όλες τις γυναίκες που ήτανε μαζί του τόσες ώρες δε μιλούσε να κανη την καρδιά του να χτυπήση από έρωτική ταραχή. Άλλες του έλεγαν βομολόγια με πρόσχημα ύποψήμενα, νομίζοντα πως τον ευχαριστούσανε μ' αυτά και άλλες πάλι του έβλαιγαν τή μοίρα τους, γιά να τις λυπηθή, να μιλήση γι' αυτές στο διευθυντή και να τους αφήση τό μισό. Μά ο Τζιμ λαχταρούσε ν' άκουση θερια θεωτικά λόγια—την ασύγγλυτη έκαιη μουσική που την άκουνε οί έρωτημένοι απ' τά χείλη της γυναίκες που τους αγαπάει.

Μές στο άτροφικό και κακοφτιασμένο κορμί του γυρβότανε, μαζί με τό πνευμα μιά ψυχή ντροπαλή, αίσθηματική και παντέρηνη. Συχνά την κορούσε ο ίδιος, εκεί που έκανε τό κοινό να σπαρταράει σά γέλια και ενώ βείνι του έλεγε πως ήτανε φρέζιτο τό γέλιο που άνθιζε σιά χείλη του, πως πονούσε, πως δεν ήθελε πιά να βλέπη τους ανθρώπους... Καί, γιά να την τιμωρήση, χρωμάτιζε περισσότερο τ' άστειά του, έκανε πιο γλήγορες τούμπες, πιο γελούσιους κοφασμούς. Μά ή ψυχή του πάντα πονούσε, πάντα θρηγούσε.

Είδε την φιλία του στην αγάπιά του κ. Ντ' Αλλέο...

Στό ίδιο ήπκοζόμιο που ήτανε ο Τζιμ Τουαίν, έπαιζε και μιά περίφημη άχροβάτις, που είχε σιχώσει όλο τό Παρίσι στο ποδάρι. Όλοι οί Παριζίνοι έτρωζαν κάθε βράδυ πατείε με πατώ σε να θανατώσουν τη λυγερή χοροσαστιά της, τις φειδόμενες κινήσεις της—τά μάτια μαλλιά της που άστραφταν σάν κωδωκμή. Ένα βράδυ όμως, αφού την περίμεναν του ζάνου να φανη, άνοιξαν την πόρτα του καμαρινού της και είδαν τό μικρό της κομψό δωμάτιο άδειο. Μ' ένα γραμματάκι που τό είχε αφήσει πάνω στην τουαλέτα της, είδοποιούσε τό διευθυντή πως έφυγε γιά ν' άκολουθήση τον έλκεζό της καρδιάς της. Τι θά έκαναν; Η παράσταση δε μπορούσε ν' αναβληθή, γιάι αυτό θά ήσαν ή καταστροφή της έπιχειρήσεως. Κι' ο διευθυντής ανέβασε τότε στο Τζιμ, που του είχε άπόλυτη έμπιστοσύνη, τή φροντίδα να βοη ήνα μέσο να διορθώση την κατάσταση.

Τό κοινό άκουσε με ψυχρότητα τή δήλωση του Τζιμ πως «λόγω ασθενείας της πρωταγωνίστριας, ή διευθύνας του ήπκοζορίου θά παρουσιάσει εβείνη τή βραδιά ένα νέο άστέια, την διάσημη Αιλύ Τρού, ή όποία θά έμνε μονάχα λίγες μέρες στο Παρίσι».

— Έχετε έμπιστοσύνη στον Τζιμ Τουαίν—είπε τελειώνοντας ο κλόουν—έχετε έμπιστοσύνη στο γούστο του, αν δεν έχετε έμπιστοσύνη σά μαζουρά χέρια του!...

Γιάι τάχα ο Τζιμ είχε διαλέξει γιά άντιπατάστωση της άχροβάτιδος τή μικρή Αιλύ, που μίησε τώρα τετρωρούσε απ' όσω απ' τό ήπκοζόμιο παρακαλώντας να την πάρουν γιά ένα κομμάτι ψωμί; Μήπως αίσθανοντανε τίποτε γι' αυτήν; Οίτε ο ίδιος δεν ήξερε. Τό γεγονός είνε πως ο νους του πήγε άμέσως σε ζείνη, μόλις χρειάστηκε μιά πρωταγωνίστρια. Έτρωξε στο καφενείο του θεάτρου και τή βοήθε ετοιμάς εκεί. Της είπε τότε να ντυθή γόγορα-γοήγορα και ύστερ από λίγο την παρουσιάσει ζαλιωμένη άκόμη απ' την ανέλπιστη τύχη που της έπεσε—στο περίεργο και έπιφυλακτικό κοινό.

Τά ξανδιά μαλλιά της σχημάτιζαν ένα θαυμάσιο φωτοστέφανο γύρω απ' τό σερνό της πρόσωπο. Οί κινήσεις της ήσαν άδέξιες, μά χαριτωμένες. Δέν έκανε έπικίνδυνα κινήματα, από ζείνα

που ζροταύν τό θεατή σε άγωνία. Μά ήτανε τόσο γοητευτική, τόσο άφελής, που τό κοινό ένθουσιάζστηκε μαζί της και την άποθέωσε χορολεκτικώς. Η παλιά άχροβάτις, τό είδοιο του κοινού, λημονήθηκε μέσα σε μιά ώρα...

Η Αιλύ Τρού προσέφερε στον εβρωγέτη της Τζιμ Τουαίν ό,τι μπορούσε τήν αγάπη της. Καί ο Τζιμ έγινε από ζείνη τή μέρα άλλος άνθρωπος. Είχε γνωρίσει, έπί τελους, την αγάπη, την αγνή αγάπη. Ήτανε τότε σαράντα χρονών. Καί όσοι τον είχαν γνωρίσει γιά σκυθρωπό και σκελετωμένο πάντα στον έαυτό του, δε μπορούσαν ν' αναγνωρίσουν τώρα στον εβήμον και άνοητοζαρό Τζιμ τον παλιό άπαισιόδοξο της ζωής. Τά άστειά του τώρα είχαν άρχισα να γίνονται πραγματικά, παίγνια με κέφι, χωρίς να χουν τίποτα απ' την παλιά πνοή της τραγικότητας που τά διαπνεε.

Καί ή Αιλύ γνώρισε ζωντά του τή δόξα. Είχε διώξει, γιά τό χατίρι του, κάτι παληούς φίλους της γιά ν' άρρωσθή ολόκληρη στον άπαρημένο της Τζιμ που την είχε θεοποιήσει. Δε μπορούσε να την άποχωρήση ούτε γιά μιά ώρα. Της έδινε όλα τά λεπτά του, τή σεβότανε σά μητέρα του και τή έλάτρευε σάν έρωσστή. Έτσι πέρασε ο καιρός ως τό τέλος της σαζόν. Μά τότε με την έναρξη της έπομένης έποχής άνοιξε τό ήπκοζόμιο και ο κόσμος των θεάτρων είδε πως εξακολουθούσαν οί σχέσεις του άταίριαστου αυτού ζευγαριού, τότε άρχισαν τά σγόλια και οί έπιχορίες.

Ήταν, αλήθεια, άπίστετο πως ένα τόσο όμοιο κορίτσι είχε την ύπομονη να μείνη τόσον καιρό μ' αυτόν τον άσχημάνθρωπο. Τί του ζήληψε; Τά πόδια του, που ήτανε ζωντά σά χέρια μισρού παιδιού ή τά χέρια του που ήτανε μαζουρά σάν πόδια γίγαντα; Άρχισαν μάλιστα να ζώνουν και την τέχνη του Τζιμ. Δέν ήτανε πιά ο σατέπηρεος κλόουν, ο τραγικός παλιότερος με την πομεμένη φροσγνομία. Καί συγινούσε πιά τους «είδίζους» όπως άλλοτε όταν, ψάχνοντας να βοη τή σελήνη, την έβλεπε τέλος στο ύψλο του ήπκοζορίου, με τή φαντασία του βέβαια, και ύποκρινότανε τότε τό αίνιο δράμα της ανθρώπινης αδυναμίας που δε μπορεί να συλλάβη τ' όνειρό της.

Καί ο φτωχός ο Τζιμ άκουγε από πίσω του ένα σωρό βοιαιές. Ό γελούτσουνος καλητάκος, που ζροταίε τόσο καιρό σά νύχια του την φρούια Αιλύ και δέν την άφίνει ελευθερη, να σροπήση τή καρδιά στον κόσμο των γλεντζέδων... Πολλοί έξ επαγγέλματος γυναικοθήρες έστειλαν έρωτικό γραμματά στη Αιλύ. Της έλεγαν πως την αγαπούσανε και πως ή περιουσία της ήτανε στη διάθεσή της, φτάνει να παρατοίσει ζείνο τό έκτρομα των Τζιμ και, να τους άκολουθήσει. Μά ή Αιλύ αγαπούσε τον Τζιμ και δέν έννοούσε

με κανένα μέσο να τον αφήση. Όλα τά γραμματά που έπρσαν απ' τους θαυμαστάς της, τάκαγε άμέσως.

Όστόσο, κάποιος απ' αυτούς, ο κ. Ντ' Αλλέο, στάθηκε πιο τυχερός.

Κατάφερε να παρουσιάσει μιά μέρα τή Αιλύ σπίτι του, με τή πρόφαση πως θά της δείξει κάτι άλογα ράτσας που είχε. Ένα απ' αυτά, άρωσε τόσο πολύ της Αιλύς, που όταν έφυγε απ' τό σπίτι του περιποιητικού εβείνου ζουριού, τό άλογο της άνήξε...

Ο Τζιμ, άμα άκουσε αυτή την είδηση, δέν είπε τίποτα. Ένα σύννεφο μονάχα ένοιωσε να πλακώνη την καρδιά του.

Τό ίδιο βράδυ, στην παράσταση αφού έπαιζε τό μέρος του, τράβηξε γιά τό καμαρίνι της Αιλύς. Μόλις όμως άνοιξε την πόρτα, είδε τή φίλη του στην άγκαλιά του κ. Ντ' Αλλέο. Έκανε ένα βήμα πίσω, μά ύστερα χήμησε σάν άσραταί άπάνω στον άντιήλο του και τούδωσε ένα μάτσο, λέγοντας, με βραχνή φωνή:

— Θά μπορούσα να σάς σροτώσω, ζώιες... Μά δέν τό ζάνω... Καί σάς μιποσώω μονάχα...

Ο κ. Ντ' Αλλέο κινιόταν. Ήταν έτοιμος να σιχθί ζι' αυτούς πάνω στο Τζιμ, μά τον κράτησε ή Αιλύ:

— Άπορώ, φίλε μου, πως μπορούετε και δίνετε σημασία στον Τζιμ τή στιγμή που φοραίε τά ρούχα του παληάτσου... Άφήστε τον πρώτα ν' αλλάξη...

Ο Τζιμ έπεσε σε μιά καρζέλα, έπιασε τό κεφάλι του με τά δύο του χέρια, και άρχισε να κλάει. Τή στιγμή βείνι ξενακτύπησε τό κουνούνι. Ο θόρυβος αυτός τον έκανε να συνέλθει. Σηκώθηκε όρθιος, γέλασε κιακά και πήγε στην τουαλέτα να ξαναβάλει τό πρόσωπό του, που τό είχαν ξεπλύνει τά δάκρυά του.

Ο κόσμος τον περίμενε γιά να γελάσει.

Η Αιλύ έκανε τώρα διάφορα κινήματα, όρθια πάνω στο άσπρο της άλογο που έτρωχε στο στίβο τό ήπκοζόμιο, ενώ ο κόσμος χειροκροτούσε κι' ο Τζιμ χοροπηδούσε τραγύφω της. Έκείνο τό βράδυ είχε αλήθεια, έξαιρετική διάθεση! Ήτανε σβέλτος σάν ε-

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΣΤΟ ΦΘΙΝΟΠΟΡΟ

Του John Keats

Τῆς καταχνιάς καί τῶν καρπῶν τῶν φθινοῦ πατέρα,
τοῦ ἡλίου φίλα καρδιά, πού τοὺς γλυκοῦς κερτάνει,

ποιὸς μέσ' στὰ τόσα σου ἀγαθὰ δὲν σ' εἶδε ἐθουσιμένο:
"Ὅποιοι θελήσῃ νὰ σὲ δῇ πρὸ βῆσο ἀπὸ τὴν χώρα,

Τὰ τραγουδιὰ τῶν ποιητῶν τοῦ Μίσητ, πού διαβίαιον,
μὴν ἐρωτᾶς πού πήγαν—ἔχει καὶ σὺ τραγοῦδια.
"Ἢ μὲρα σὺν ψυχομαχίᾳ καὶ πόιν γλυκολεπθάνη,

λάφι, ἐλαφρὸς σὺν τόπῳ. Γερνοθεσ σὰ σφόδρα. Ξελεφετ μπου-
μυτα, ἀνάσκηλα, ἔβαινε τοῦμπε, κοροῖδενε τους θεατάς...

Ξαφανα, στάθηκε μέσ' στή μέτῃ τοῦ στίβου καὶ σήκωσε ψηλά
τὸ κεφάλι του. Τὰ μάτια του πήγαν κάποια μελαγχολικῆ ἐξέφραση

— Πού εἶνε τὸ φεγγάρι; εἶπε ἄξαφνα μὲ βαθεῖα φωνή. Δὲν
τὸ βλέπω ἀπόψε τὸ φεγγάρι. Ποιὰ σύννεφα κρύβουν τὸ φεγγάρι;

— Νὰ τὸ φεγγάρι, νὰ τὸ φεγγάρι! Τὸ βλέπω!
Κ' εἶδαιε τὸ θέλω τοῦ ἱπποδρομίου. Ὁ κόσμος σπαρταροῦσε
στὰ γέλια.

— Θέλω νὰ τὸ πιάσω τὸ φεγγάρι, νὰ τὸ κάνω δικό μου.
Καὶ σαχαφαλοῦντας στὸ σκουρὶ πού κροστάνε ἀπ' τὸ κέντρο
τοῦ θόλου, εἶδ' ἄξαφνα, ἄρχισε ν' ἀνεβῆναι. Σαγασογὰ, ἀρ-
χισε νὰ βλέπει τους θεατάς κάτω ἀπ' τὰ πόδια του. Πρώτῃ φορῆ

— Δὲν τὸ βλέπω τὸ φεγγάρι! — ἀκούστηκε ξαφνικά μιά ἄγρια
φωνή. Πού ἔχει πάει τὸ φεγγάρι; Δὲν εἶνε στὸν οὐρανὸ τὸ
φεγγάρι!

— Ὁ Τέμ, ἀνεβασμένοι, κοντὰ στὸ θέλω ἐκλαιγε
γυροῦντας τὸ φεγγάρι. Ὁ κόσμος φερίεμε μὲ πε-
ριεργεια νὰ δῇ πῶς θὰ τελειώσει αὐτὸ τὸ ἀστείο.
Καὶ ἀκούει ἄξαφνα τὸν κλύουν νὰ φωνάζῃ, δείχνον-
τας τὴ Λιλό.

— Νὰ τὸ φεγγάρι! Νόμῃζα πῶς ἦταν ψηλά
στὸν οὐρανὸ, μὰ κείνο εἶνε χαμῶς... ὦ! τὴ χαμηλά
πού ἔπεσε τὸ φεγγάρι!... Μὰ ἐγὼ θέλω νὰ τὸ πιάσω,

Καί, παρτώντας τὸ σκουρὶ, ἔπεσε μὲ τὸ κεφάλι
μπρὸς στ' ἄλογο τῆς Λιλὸς—ἀμωροφ: ὅμως ἀπὸ μα-
τωμένες καὶ ξεσοχημένες σάρκες!...

Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΞΕΝΟΙ

Ο ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΟΥΣΚΙΝ

Ὁ Ἀλέξανδρος Πουσκίν, ὁ ἐθνικὸς ποιητὴς τῆς Ρωσίας κ'
ἦναι ἀπ' τοὺς μεγαλύτερους τοῦ κόσμου, ἀθανάτων ἀπὸ μικρὸ
καὶ ἐξαιρετικὴ ἀγάπη γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Τὰ κατορθώματα καὶ

Τὸ δευτέρωμ ὅμως γιὰ τὴν Ἑλλάδα εἶνε πῶς τὸ πολιτικώ-
τατο αὐτο χειρογρῶφο δὲ βεβέθηκε στὰ χροιά τὸ ποιητῆ, μετὰ τὸ
θάνατό του. Λιανοθήταν μόνιχα μερικὲς σελίδες ὅπου ὁ
Πουσκίν, ἄλλοτε περὶ λόγῳ κ' ἄλλοτε ἐμπεύθη, ἄφηκε νὰ ἐκ-
δηλωθῇ ὁ μέγιστος του θαυμασμοὸς γιὰ τὴ ζωικότητα τῆς Ἑλλη-
νικῆς φυλῆς.

Ἀπ' τίς σελίδες αὐτές, μεταφράζουμε μερικὲς, τίς πῶς χαρι-
ζητικώτερες:

2. Ἀπριλίῳ 1821. - Ἀπόψε πέρασα τὴ θανάτῳ μου στῆς νουίαις
Ν. 1, μιά, ἐξαιρετικὴ ἑλληνοφιλία. Ἀπὸ κορβέτια σὲ κορβέτια, ὁ λόγος
ἦρθε γιὰ τοὺς Ὑψηλάτους. Ἀπ' τοὺς πέμπε ὅμως παρνομοιομένους
Ἕλληνας, μόνιχα ἐπὶ μίλοσα μ' ἀγάπη καὶ πίστη γιὰ τὴν Ἑλλάδα,
σὰ νάτανε παρὶθα μου. Κενεὶς ἀπ' τοὺς ἄλλους δὲν εἶχε τὴν ἐλπίδα
πὸς ἡ Φιλίτζ' Ἐταῖοθὰ μὲ μοτοροῦς νὰ φέρῃ κανεὶ ἀποτέλεσμα. Μὰ
ἐγὼ ἔχω ἀλόγικη πεποιθῆσι πὸς ἡ Ἑλλάδα θὰ δούρῃ καινούργιος
δύνας, καὶ πὸς τὰ δούμοιο ἐκατομύρια σ' Ἰουλοκοὺ θὰ ἐκταλεῖνον
τὴν ὅραση χώρα τῆς σποὺς δικαίους κληρονομίαις τοῦ Ὀμηροῦ καὶ τοῦ
Θεοδοσιολέου. Μὲ μεγάλη μου λίτῃ ἔβια πὸς τὰ μόνια προσόντα τοῦ
Βλαδιμηρέσκου εἶνε ἀουρηθῆς τὴν κλίμα καὶ γενναίωτῃ. Μὰ τὰ προσόντα
αὐτὰ τὰ ἔχει καὶ ὁ Ὑψηλότῃς...

Ἀπ' τίς λίγες αὐτές γραμίτες, φαίνεται ὁ ἄγνος φιλελληνισμὸς
τοῦ Πουσκίν, ἡ βαθεῖα του συμπάθεια γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἀπ'
αὐτῆς τῆς ἀπόψεως, ὁ Πουσκίν δὲν ἔβαινε τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ
συμμερίζεται τὸ γενικὸ ρεθμὰ συμπάθειαις πού ἐπιγραφοῦσε τότε—
τὴν ὅραση ἐξείνη καὶ γόνυνη ἐποχῆ—μεταξὺ ὅλων τῶν ἐλευθέρων
διανοουμένων Δύσεως, Μεσημβρίας καὶ Βορρῆα.

Ὁ Πουσκίν ἔγραψε καὶ τραγοῦδια γιὰ τὸν ἀπελευθερωτικὸ
ἀγῶνα τῆς Ἑλλάδος. Στὴν ἐκδοσῆ τῶν ἀπάντων του πού ἔγεινε
στα 1884, βρίζεται καὶ τὸ παρακάτω ποίημα μὲ τὴ χρονολογία
1822.

Σύντα, Ἑλλάδα, ἔπινα. Ὁ Ὀλύμπιος, ὁ Πέδος, καὶ αἱ Θεομο-
πίαι δὲ σοὺ συνδουλῶνον τὸ κάκον τῆς δόνημῃ καὶ τὴν ὀργῆ, δὲν
ἀνάβουν μέσα σου τοῦ κάκον ὀμῃ γιὰ πόλεμο.

Κάτω ἀπ' τὴ σκά τῶν παρνομοίων αὐτῶν κορυφῶν, ἡ ὀραση
ἐλευθερίας ἐβλοῦτοστ' ἴ' ἄρια μνημεῖα τῆς Ἀθήνας τοὺς τάφους τοῦ Θη-
σοῦς καὶ τοῦ Περικλέους.

Ὁ χώρα τῶν ἡρώων καὶ Θεῶν, σπάος τὴ δονεῖα δερμά κάτω ἀπ'
τὴν ἴχο τῶν φιορσοῦν τραγοῦδιῶν τοῦ Τρο-
ταῖου, τοῦ Βήρωτος καὶ τοῦ Ρήμα!

Μὲ τὸν ἴδιο πόνῳ γιὰ τὴν ἀπελευθερω-
σῆ τῆς Ἑλλάδος ἀρεσιτὰ χροῖνια προηγου-
μένους ἔγραψε καὶ ὁ Βολταῖρος στὴν Λι-
κατερίνη τῆς Ρωσίας:

«Φρόντισε νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ φτωχὴ
μου Ἑλλάς!...»

Μὰ ἡ Ἑλλάς δὲν παρίεμε νὰ ἐλευθε-
ρωθῇ ἀπ' τὴ βοήθεια τῶν ξένων στρατευ-
μάτων καὶ τὸ 1821 ἔπασε μόνῃ τῆς τὰ δε-
σμὰ τῆς...

